

Siviilitiedustelulainsäädäntö HE 202/2017 vp

Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi

9.11.2018

Siviilitiedustelulakihanke

- "Ruotsi on viimeisen puolentoista vuoden aikana estänyt kaksi terrori-iskua tietoliikennetiedustelutietojen avulla" (SÄPO:n päällikkö Anders Thornberg, YLE tammikuu 2015)

- Keskeisin tavoite: *"Suomen kansallisen turvallisuuden parantaminen"*
- Nykyisillä rikosperusteisilla toimivaltuuksilla ei mahdollista hankkia tietoa sellaisesta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa Suomen kansallista turvallisuutta

Säpo stoppade terrordåd tack vare omstridd lag

© PUBLICERAD 14.01.2015 - 05:04. UPPDATERAD 14.01.2015 - 16:19

Eräitä huomioita tiedustelulaeissa

- **Siviilitiedustelun kohteet (Poliisilaki 5 a luku 3 §, TLTL 3 §)**
 - UM katsoo, että kattavia ja kirjaukset näistä hyvät
 - Oka, toimivaltuussäntelyn tietynlaista väljyyttä kompensoitava toiminnan tehokkaalla valvonnalla
 - EOA, täsmällisyydessä ja tarkkarajaisuudessa olevat puutteet johtuvat keskeisesti tiedustelutoiminnan luonteesta
 - KKO, täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta, käsitteiden tulkinnanvaraisuudesta aiheutuvaa ongelmaa vähentää käytön yleiset edellytykset
 - Prof. Olli Mäenpää, vaikka sääntelyyn sisältyy tulkinnanvaraisia käsitteitä, sitä voidaan tiedustelutoiminnan erityispiirteet huomioon ottaen pitää riittävänä
 - Prof. Melander, melko epätasaisesti muotoiltuja ilmaisuja

3 §

Siviilitiedustelun kohteet

Tiedustelumenetelmällä saadaan hankkia tietoa:

- 1) terrorismista;
- 2) ulkomaisesta tiedustelutoiminnasta;
- 3) joukkotuhoaseiden suunnittelusta, valmistamisesta, levittämisestä ja käytöstä;
- 4) kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain (562/1996) 2 §:ssä tarkoitettujen kaksikäyttötuotteiden suunnittelusta, valmistamisesta, levittämisestä ja käytöstä;
- 5) kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta toiminnasta;
- 6) suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä taikka yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja uhkaavasta toiminnasta;
- 7) vieraan valtion toiminnasta, joka voi aiheuttaa vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille tai taloudellisille tai muille tärkeille eduille;
- 8) kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaavasta kriisistä;
- 9) kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta;
- 10) Suomen kansainvälisen avun antamisen ja muun kansainvälisen toiminnan turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta;
- 11) yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta kansainvälisestä järjestäytyneestä rikollisuudesta.

4 §

Tiedustelumenetelmien käytön edellytykset

Tiedustelumenetelmän käytön yleisenä edellytyksenä siviilitiedustelussa on, että sillä voidaan perustellusti olettaa saatavan tietoja sellaisesta siviilitiedustelun kohteena olevasta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta.

Sen lisäksi, mitä tiedustelumenetelmien käytön erityisistä edellytyksistä jäljempänä säädetään, telekuuntelua, tietojen hankkimista telekuuntelun sijasta, suunnitelmallista tarkkailua, teknistä kuuntelua, teknistä katselua, henkilön teknistä seuranta, teknistä laitetarkkailua, peitetoimintaa, valeostoa, tietolähteen ohjattua käyttöä ja paikkatiedustelua saadaan siviilitiedustelussa käyttää vain, jos niillä voidaan perustellusti olettaa olevan erittäin tärkeä merkitys tietojen saamiseksi 1 momentissa tarkoitetusta toiminnasta. Peitetoiminnan ja valeoston käyttäminen edellyttää lisäksi, että menetelmän käyttö on välttämätöntä. Peitetoiminnan käyttäminen edellyttää myös, että tiedonhankintaa on toiminnan suunnitelmallisuuden, järjestäytyneisyyden tai ammattimaisuuden taikka ennakoitavissa olevan jatkuvuuden tai toistuvuuden vuoksi pidettävä tarpeellisena.

Jos tiedustelumenetelmä kohdistetaan valtiolliseen toimijaan tai siihen rinnastuvan tahoon, tiedustelumenetelmän käytön edellytyksiin sovelletaan vain, mitä 1 momentissa säädetään.

Tiedustelumenetelmää ei saa kohdistaa vakituiseen asumiseen käytettävään tilaan. Peitetoiminta ja valeosto ovat kuitenkin asunnossa sallittuja, jos sisäänkäynti tai oleskelu tapahtuu asuntoa käyttävän aktiivisella myötävaikutuksella.

Tiedustelumenetelmän käyttö on lopetettava ennen päätöksessä mainitun määräajan päättymistä, jos käytön tarkoitus on saavutettu tai sen edellytyksiä ei enää ole.

Kiitos!

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi